

Virksomhed: Søfartsstyrelsen
Att.: Havplan
Adresse Caspar Brands Plads 9
4220 Korsør

Dok. ansvarlig: NRS
Sekretær:
Sagsnr: s2024-042
Doknr: d2024-1283-1.0
11-01-2024

Kære Rikke Wetter Olufsen

Green Power Denmark takker for muligheden at kommentere på forslag til ændring af Danmarks havplan. Green Power Denmark fokuserer i dette høringssvar på Havplanens redegørelse og den tilhørende Miljøvurdering udarbejdet af COWI.

Høringssvaret kommenterer først på selve havplanredegørelsen og dernæst på miljøvurderingen (COWI's miljørapport). Green Power Denmark vil komme ind på følgende budskaber:

- Den reviderede havplan bør genbesøge udlæg til arealer med sejladskorridorer og kabelkorridorer. Den massive udbygning af havvind kalder på et nyt blik på den strategiske planlægning af sejlads- og kabel/rørkorridorer så disse i højere grad optimeres og koncentrerer i sammenhængende korridorer.
- Redegørelsen giver en uhensigtsmæssig forventning om, at der *ikke* vil være behov for yderligere arealudlæg til havvind, selvom havplanaftalen signalerede, at der vil være behov for yderligere udlæg.
- Green Power Denmark efterlyser transparens om vurderingsgrundlaget for havplanens udvalgte arealer til havvind.
- Green Power Denmark opfordrer til, at der i havplanen udlægges arealer til de 11-15 arealer ansøgt under den tidligere ÅD-ordning, som ikke er i konflikt med andre interesser.
- Green Power Denmark efterlyser en vurdering af havplanens og havplanaftalens erhvervsøkonomiske konsekvenser på havvindområdet, hvor vi står tilbage med en rent statsstyret havvindudbygning uden parallel mulighed for markedsinitieret udbygning.
- Havplanens redegørelse giver mulighed for sameksistens, hvilket er et positivt element i havplanen.
- Green Power Denmark hilser miljøvurderingens formuleringer om sameksistens med fiskeriet og en energiø som platform velkommen.
- Green Power Denmark ønsker øget fokus på forskning i kumulative effekter og hilser et intensiveret Nordsøsamarbejde velkomment.

REDEGØRELSE

Udlæg af arealer

Green Power Denmark finder det positivt, at der med havplanaftalen besluttes at fordoble arealudlægget i havplanen til vedvarende energi og energiøer fra ca. 15 pct. af havarealet til ca. 30 pct. af havarealet. Det er i den sammenhæng ligeledes positivt, at det fremgår tydeligt, at dette sker ”med henblik på en omfattende udbygning af havvind på det danske havareal af hensyn til den danske klimapolitik, og for at gøre Danmark og Europa uafhængige af fossil energi.”

Hvis Folketingets beslutning om at udnytte Danmarks fulde havvindpotentiale skal kunne realiseres, kalder det på at man politisk sikrer optimale rammevilkår over en bred kam, med henblik på at sikre, at flest mulige arealer kan udnyttes rentabelt. Dette gælder også i forhold til arealernes størrelse. Green Power Denmark opfordrer derfor til, at myndighederne genbesøger arealudlæg til havvind med henblik på i hvert enkelt tilfælde at vurdere om arealer, der støder direkte op til Ev-udlæg kan puljes til større samlede områder til havvindmølleparker. F.eks. ved at G175 lægges til Ev26, som ét samlet Ev-område. Det bemærkes, at der i visse områder, f.eks. G81, G148 (fremtidige udlæg til vedvarende energi) og i G175 (Kattegat II, en del af de forestående 6 GW udbud), er udlagt arealer kategoriseret som general anvendelseszone, som støder direkte op til Ev-zoner. Ved at pulje mindre områder, som støder op til Ev-zoner er der mulighed for at planlægge projekter med større kapacitet og dermed i reglen også bedre rentabilitet.

Green Power Denmark opfordrer til, at zoner til sejladskorridorer optimeres og koncentrerer i sammenhængende korridorer med henblik på at maksimere den effektive anvendelse af havarealet. En grundig planlægning med et minimum af overlap er vigtig, når arealerne fordobles. Det bemærkes, at arealer udlagt til vedvarende energi og energiøer i mange tilfælde er i konflikt med eksisterende sejladskorridorer, hvilket skaber risiko for, at arealerne ikke udnyttes bedst muligt. Dette er en negativ konsekvens, der kan undgås, hvis koncentrerede sejladskorridorer udlægges så havvindprojekterne kan planlægges på den mest hensigtsmæssige måde.

Green Power Denmark opfordrer ligeledes til, at det overvejes at udlægge zoner dedikeret til en strategisk placering af kabel- og/eller rørkorridorer. Frem mod 2040'erne bliver Nordsøen et grønt kraftcenter. I den sammenhæng er det vigtigt, at havplanen understøtter fremtidig udbygning af grøn energi, på en måde der ikke er projektspecifik, som de nuværende udlæg af kabelkorridorer. I stedet bør formålet være at sikre en fremtidig effektiv og ilandføring af infrastrukturen fra Nordsøen, hvilket kalder på overvejelser og beslutninger om, hvorvidt det bedst sikres via ”hovedveje”. Formuleringen ”kabel- og/eller rørkorridorer” bunder i et forventet fremtidig behov for også at kunne transportere offshore brint og ikke kun strøm, hvilket bør indgå i havplanens formuleringer.

Green Power Denmark bemærker desuden, at der ikke er udlagt zoner til kabelkorridorer til de nært forestående 6 GW havvindmølleparker. Dvs. Kattegat II, Krigers Flak II og Nordsøen I. Disse bør snarest muligt udlægges i havplanen. I denne sammenhæng bør det desuden præciseres i formuleringerne således, at der udlægges zoner til kabel- og/eller rørkorridorer.

Vurdér hvorvidt yderligere arealudlæg til test af VE-udlæg skal foretages

Green Power Denmark opfordrer til, at det vurderes, om der med fordel kan foretages yderligere arealudlæg til test af VE-anlæg på havet, og opfordrer i forlængelse af høringsvaret fra Thisted Kommune til at det undersøges om der kan udlægges egnede arealer hertil i tilstrækkelig nærhed til Hanstholm Havn

Der er behov for yderligere arealudlæg til havvind, men det fremgår ikke af havplanens redegørelse

Redegørelsen giver en uhensigtsmæssig forventning om, at der ikke vil være behov for yderligere arealudlæg til havvind, men derimod at udlagte arealer til VE med tiden kan indskrænkes til fordel for andre aktiviteter til havs. Green Power Denmark finder dette uheldigt og opfordrer til, at redegørelsen afspejler det klare politiske signal, der blev sendt med havplanaftalen om, at der kan blive behov for yderligere udlæg til havvind i havplanen, og at dette forventes at kunne ske indenfor få år med afsæt i den igangværende havvindscreening.

Om udlæg af udviklingszoner anføres følgende i redegørelsen: *"For nogle af disse aktiviteter udlægges væsentlig større eller flere områder end det areal, som endeligt forventes anvendt til den pågældende aktivitet. Formålet hermed er at sikre fleksibilitet, når der skal tages endelig stilling til den konkrete brug af arealerne."* Det er positivt, at arealudlæggene til udviklingszoner har blik for at skabe rammer med den fornødne fleksibilitet. Men når det skrives i en sammenhæng, hvor det samtidig nævnes at *"Dette betyder, at havplanen derved friholder de øvrige dele af havområderne fra aktiviteter som disse."* skaber redegørelsen en uhensigtsmæssig forventning om, at der ikke vil være behov for yderligere, men derimod med tiden mindre, areal end det udlagte til havvind.

Dette finder vi uheldigt og misvisende. Vi opfordrer til, at det samtidig fremgår tydeligt af redegørelsen, at der med havplanaftalen¹ er sendt et klart politisk signal om, at der kan blive behov for yderligere udlæg til havvind. Af havvindaftalen fremgår det således, at *"Aftalekredsen noterer sig endvidere, at der evt. vil opstå behov for yderligere udpegnings af konkrete områder til vedvarende energi som følge af en evt. ny markedsdrevet ordning for VE på havet."* Samtidig konstateres det i havplanaftalen, med henvisning til den igangsatte havvindscreening af hele det danske havareal, at der *"inden næste opdatering af havplanen kan opstå behov for justeringer i udpegnings af områder til vedvarende energi"*. Såfremt, 'næste opdatering af havplanen' refererer til det aftalte politiske genbesøg af havplanen senest 4 år inde i planperioden, dvs. ultimo 2027, er signalet fra havplanaftalen, at der kan opstå behov for at ændre arealudlæggene til VE inden da, hvilket er allerede om 1-2 år.

Hvilke udvælgelseskriterier blev benyttet til at udlægge arealer til havvind?

Green Power Denmark efterlyser større transparens om det vurderingsgrundlag havplanens udvalgte arealudlæg er baseret på. Grundlæggende undrer det os, hvorfor de udlagte arealer er mere relevante at udlægge til havvind end de ansøgte arealer under ÅD-ordningen. Hvad var beslutningsgrundlaget og de anvendte udvælgelseskriterier? Hvorfor ikke også udlægge hovedparten af arealerne fra de afviste ÅD-ansøgninger i den opdaterede havplan, når hovedparten ikke har arealinteressekonflikter som forhindrer det, og når post-2030-etablering

---

¹ Aftale om Danmarks Havplan, juni 2023: <https://em.dk/Media/638314155637865872/aftaletekst-danmarks-havplan.pdf>

via endnu ukendte modeller er et vilkår, der gælder for alle og derfor vanskeligt kan begrunde fravalg af arealudlæg?

Den oprindelige havplan havde et 2030-perspektiv. I redegørelsen for den opdaterede havplan fremgår det nu, at "*Havplanen planlægger som udgangspunkt for en 10-årig periode*" og at den er "*gældende i 10 år*", hvilket vil sige til ultimo 2033.

Arealudlæg til havvind og til energiøer er med et post 2030-perspektiv, da hovedparten af arealerne er reserverede til statslige udbud og nye udbud udover de aktuelt planlagte vil ikke kunne levere havvind før efter 2030, ligesom den potentielt første energiø i Nordsøen har forventet idriftsættelse i 2033 og eventuelt yderligere energiøer forventeligt først derefter. Arealudlæg til havvind i havplanen er altså for hovedpartens vedkommende at betragte som udlæg der skal forhindre, at der på den korte bane initieres andre arealanvendelser som risikerer at udgøre forhindringer for senere udnyttelse af arealet til VE og energiøer. Dette er positivt, da energibranchen i årevis igennem hele havplanprocessen har advaret imod en situation, hvor havvinden så at sige bliver 'sidstevælger' ift. andre arealanvendelser.

Når der alligevel synes at være en del 2030-signalforvirring i havvindpolitikken så skyldes det de mangelfulde eller helt fraværende begrundelser for beslutninger om arealudlæg til havvind i havplanen.

- Mangelfuld begrundelse: Alle de indgivne ansøgninger efter åben dør-ordningen (ÅD), med undtagelse af tre som allerede var udlagt i den første havplan, blev tildelt afslag med afsæt i havplanaftalens afvisning af at lave arealudlæg til disse i havplanen. Begrundelsen herfor, som først blev givet af udenrigsministeren under et samråd d. 25. oktober 2023, var at regeringen ønskede, at udlæg af yderligere arealer i havplanen skulle afvente bl.a. en endelig afklaring af ÅD-overgangsordningens indretning. I forbindelse med et yderligere samråd d. 20. december 2023 besluttede regeringen helt at droppe at etablere en ny ordning med den begrundelse, at det nu ikke var muligt at realisere havvindmølleparker via en sådan ordning på denne side af 2030. Det forekommer som en overraskende begrundelse, idet de nuværende sites ikke kan realiseres inden 2030 (med undtagelse af Hesselø og måske ÅD-testprojekterne). I tillæg gælder det for alle, at indretningen af de modeller, hvormed en post-2030-etablering vil skulle ske endnu ikke kendes.
- Manglende begrundelse: I den nye havplan udlægges der nye arealer til havvind, hvilket Green Power Denmark bakker helhjertet op om. Vi noterer os, at der ikke forefindes nogen offentlig begrundelse, hvad angår formålet med og udvælgelseskriterierne bag udpegningerne. Det fremgår imidlertid af et regeringsdokument som mediet Zetland har fået aktindsigt i og offentliggjort d. 8. december 2023, at regeringen på et økonomiudvalgsmøde d. 13. april 2023 besluttede at udlægge nye arealer i havplanen ('Falster'/Ev68 og 'Bornholm Bassin Øst'/Ev67) til "*anvendelse i en evt. ny ÅD-ordning*". Det kan forekomme ulogisk, at regeringen gerne ville foretage disse nye arealudlæg til trods for, at man endnu ikke kender den endelige indretning af en sådan ny ÅD-model, mens man ikke ville lave udlæg til arealer ansøgt via ÅD-ordningen med den begrundelse, at man ikke kender indretningen af en kommende ny ordning.

Havplanens redegørelse sender et uheldigt signal om kystnær havvind

Green Power Denmark stiller sig kritisk over, at redegørelsen optegner en fremtid, hvor VE-anlæg på kystnære arealer alene er muligt for mindre testanlæg. Green Power Denmark opfordrer til, at der i havplanen i tillæg til nye kystnære udlæg ved Falster (Ev68), også foretages arealudlæg til de 11-15 arealer ansøgt under ÅD-ordningen, som ikke har tungtvejende arealinteressekonflikter, og som nyder kommunal opbakning. **Arealerne kan blive relevante at udnytte i regi af forestående nye initiativer til havvindudbygning. Sådanne yderligere arealudlæg kan accelerere den grønne omstilling og vil være rettidig omhu i lyset af det bredt funderede politiske ønske om hurtigst mulig havvindudbygning og udnyttelse af Danmarks fulde havvindpotentiale, som selvsagt inkluderer kystnære arealer.**

Ifølge redegørelsen sætter havplanen *"rammen for den strategiske prioritering af anvendelsen af det danske havareal"*. Derfor finder Green Power Denmark det uheldigt, at redegørelsen signalerer, at de kystnære arealer i vidt omfang er friholdt fra arealudlæg til nye større anlæg, mens der dog *"skal være mulighed for fremtidig udvikling af kystnære anlæg, som fx anlæg til (...) mindre testanlæg for vedvarende energi i zoner hertil."*

Det er selvsagt rigtigt, at hovedparten af arealudlæggene og hovedparten af havvindudbygningen i fremtiden må forventes at foregå 'ikke-kystnært', som det også anføres i havplanaftalen, men det er ikke ensbetydende med, at der fremover kun vil blive opstillet små testprojekter kystnært. Ikke blot er der en række eksisterende arealudlæg til havvind på kystnære placeringer ligesom der foreslås nye som Falster/Ev68. Derudover fremgår det af havplanaftalen, at *"... der evt. vil opstå behov for yderligere udpeging af konkrete områder til vedvarende energi som følge af en evt. ny markedsdrevet ordning for VE på havet."* Folketingets seneste tilkendegivne intention for kystnær havvind findes fortsat i aftalen af juni 2021, hvor man hilser kystnær havvind velkommen under forudsætning af lokaldemokratisk opbakning fra kystkommunerne. Det bemærkes, at den kommunale opbakning til projekter på aktuelt afviste ÅD-placeringer var massiv.

Manglende udlæg til havvind i havplanen har erhvervsmæssige konsekvenser

Green Power Denmark efterlyser en vurdering af havplanen og havplanaftalens erhvervsøkonomiske konsekvenser på havvindområdet, hvor vi står tilbage med en rent statsstyret havvindudbygning uden parallel mulighed for markedsinitieret udbygning. Green Power Denmark mener, at erhvervslivet ud fra havplanen med tilhørende redegørelse mv. skal kunne udlede en klar proces for ændringer, og beskrivelser af nye procedure, når disse ændres, hvilket aktuelt ikke er muligt. Der efterlyses afklaring på, hvornår den med havplanaftalen proklamerede 'pausestatus'² for arealudlæg til markedsdrevet havvindudbygning ophører. Green Power Denmark opfordrer til, at det hurtigt afklares om og hvordan repoweringprojekter³, kan få udlagt nyt areal i havplanen, eller om de vil være omfattet af regeringens 'pause-melding' til trods for at VE-III direktivet forpligter Danmark til at finde en løsning for denne type projekter senest 1. juli 2024.

I redegørelsen fremgår det, at *"... Hvis et lovforslag eller udkast til en bekendtgørelse medfører væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser for virksomhederne, skal konsekvenserne som udgangspunkt vurderes, kvantificeres og forelægges et relevant regeringsudvalg, inden*

---

² Se side 6 for uddybning.

³ Her menes repoweringprojekter, hvor der opstilles en ny havvindmøllepark på delvist 'genbrugt' areal.

reglerne sendes i høring jf. vejledning om erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger. Kravet om økonomiske konsekvensvurderinger er også gældende ved ændringer af havplanen.”. Green Power Denmark efterlyser en sådan økonomisk vurdering af konsekvenserne på havvindområdet.

Erhvervslivet og samfundet er efterladt med en rent statsstyret havvindudbygning uden parallel mulighed for markedsinitieret udbygning. PtX-industrien er afhængig af rigelige mængder grøn strøm, hvis industrien skal være en ny erhvervsmæssig styrkeposition. Manglende udlæg til tilstrækkelig kystnær havvind gør, at der mangler nødvendig grøn strøm på ønskede placeringer, i de ønskede mængder, og på det ønskede tidspunkt. Manglende udlæg til kystnær havvind har således negative konsekvenser for erhvervslivet og den grønne omstilling.

Havplanredegørelsens beskrivelse af havplanlægningsprocessen og den fremadrettede planlægningsproces er meget overordnet og kortfattet. Det efterlader ikke tilstrækkelig klarhed over den fremadrettede planlægningsproces og den manglende transparens er skadelig for erhvervslivet. Havplanredegørelsen konstaterer: ”Den politiske aftale om havplanen indeholder desuden også elementer, der ikke udmøntes ved ændringen og udstedelsen af havplanen”, hvilket formodes at kunne referere til beslutninger om afslag til ÅD-ansøgninger og den efterfølgende lukning af ÅD med regeringsudmelding december 2023. Green Power Denmark anerkender, at meget af dette udspringer af ’sektorlovgivning’, men dog må man rimeligvis kunne forvente at erhvervslivet ud fra havplanen med tilhørende redegørelse mv. er i stand til at udlede en klar proces for ændringer, og hvis der sker ændringer af processen, at det så dels beskrives, hvad den nye procedure er, og dels vurderes, hvad de erhvervsmæssige konsekvenser er.

Fra bottom up til top down-tilgang: Den hidtidige praksis kan beskrives som en slags ’bottom up’-tilgang, hvor et initiativ fra en markedsaktør til ansøgning om tilladelse til forundersøgelser om etablering af havvind via ÅD-ordningen har ledt til arealudlæg i havplanen⁴, mens afgørelse om tildeling af afslag eller tilladelse til forundersøgelser har været baseret på Energistyrelsens gennemførelse af en myndighedshøring og relevansvurdering. Med havplanaftalen synes der nu at være skabt en ny ’top-down-tilgang’, hvor den reelle beslutning om arealudlæg og forundersøgelsestilladelse træffes i regeringens havvindudvalg. Udlæg af areal til markedsinitieret havvind via ÅD har ikke hidtil været betinget af havplanaftaleforhandlinger – og var heller ikke reelt et tema i de politiske forhandlinger om den opdaterede havplan – hvilket efterlader spørgsmålet om, hvilken praksis der gælder for havvindbranchen fremover? Kan man få et havplantillæg og vil det være via en bottom-up eller top-down-tilgang? Skal der være nye havplanforhandlinger og/eller træffes beslutning i regeringens havvindudvalg hver gang der indgives en ansøgning en markedsdrevet ordning, hvad enten det er til test, repowering eller en snarlig ny markedsdrevet ordning?

---

⁴ I Energistyrelsens analyse af ÅD-ordningen fra 2021 står på side 10: ”Da fremtidige placeringer af nye åben dør-projekter ikke kendes, kan der ikke udlægges zoner specifikt hertil i havplanen. Fremtidige, nye åben dør-projektansøgninger skal derfor meldes ind i havplanen via plantillæg eller en helt ny havplan, såfremt de ikke ligger i udviklingszoner udlagt til vedvarende energi.”

Pausestatus for markedsinitieret havvindudbygning af ukendt varighed: Hidtil har ÅD-ansøgninger kunne få udlagt areal i havplanen. Det har havplanaftalen sat en midlertidig stopper for, idet det siges, at man ikke vil udlægge areal til nuværende "kommercielle" ÅD-ansøgninger (og disse tildeles afslag), men gerne vil gøre det på et ikke nærmere defineret tidspunkt i fremtiden jf. formulering herom fra havplan-aftaleteksten "*Aftalekredsen noterer sig endvidere, at der evt. vil opstå behov for yderligere udpegning af konkrete områder til vedvarende energi som følge af en evt. ny markedsdrevet ordning for VE på havet.*". Erhvervet efterlyser afklaring på, hvornår denne proklamerede 'pausestatus' for arealudlæg til markedsdrevet havvindudbygning ophører.

Arealudlæg til repowering-projekter på delvist genbrugt areal: Ligesom det er vigtigt, at der også fremadrettet kan gives havplantillæg via ÅD til test- og demonstrationsprojekter (som der også med havplanaftalen udlægges tre områder til), er det også vigtigt, og en forpligtelse i medfør af VE-direktivet, at de danske rammevilkår muliggør udskiftning (fuld repowering) af eksisterende havvindmølleparker. I nogle tilfælde vil der kunne gennemføres fuld udskiftning med en ny havvindmøllepark på det hidtil anvendte areal som allerede er udlagt til havvind i havplanen. I andre tilfælde vil det være hensigtsmæssigt at udvide eller forskyde arealet, så der er tale om delvis genbrug af eksisterende havvindareal kombineret med nyt tilstødende areal. Sidstnævnte vil kræve nye arealudlæg i havplanen, hvorfor det skal afklares om, og i givet fald hvordan, sådanne repoweringprojekter kan få udlagt nyt areal i havplanen, eller om de vil være omfattet af regeringens 'pause-melding' til trods for at VE-III direktivet forpligter Danmark til at finde en løsning for denne type projekter pr 1. juli 2024.

Sameksistens

Green Power Denmark finder det positivt, at det med aftale om havplanen besluttet at Havplanen skal understøtte sameksistens mellem forskellige aktiviteter på havet, bl.a. vedvarende energi, fiskeri og naturhensyn, herunder at havvind kan etableres i almindeligt beskyttede havstrategiområder, såfremt det efter en konkret vurdering kan ske uden at skade områdets integritet.

Det bemærkes dog, at der i Nordsø 1, A1-området er truffet beslutning om, at skære den sydlige del af A1-sitet, grundet overlap med fuglebeskyttelsesområdet F113. Green Power Denmark er ærgerlige over den beslutning, idet området kunne være et godt eksempel på sameksistens mellem fuglebeskyttelsesområdet og havvindmølleparker. Dette er et særligt tilfælde, idet A1-sitet allerede er kategoriseret som en park, hvor der stilles krav til at den etableres med et natur-inkluderende projektdesign. Dvs. en park, hvor der skal indtænkes tiltag, der i særlig grad tager hensyn til omkringliggende natur med mulighed for at tilstræbe en direkte positiv indvirkning på den. Green Power Denmark appellerer til at sameksistens også er noget man anstrenger sig for at opnå i praksis, når man står med de konkrete projekter, så det ikke blot ender som gode intentioner i den initiale planlægningsfase.

MILJØVURDERING

Havplanens miljøvurdering er omfattende. Green Power Denmark har udvalgt særligt to elementer, som der bør rettes særlig opmærksomhed mod, i forbindelse med udbygningen af havvind: Sameksistens og kumulative effekter.

Sameksistens

Fiskeri

Det vurderes i miljøvurderingen, at der kan opstå interessekonflikter mellem fiskerierhvervet og etableringen af vedvarende energianlæg på havet. Det begrundes med formodningen om forbud mod fiskeri med bundslæbende redskaber i de udlagte arealer.

Green Power Denmark anerkender, at det vil have en påvirkning på fiskeriet, som vi kender det i dag, når der skal etableres store havvindmølleparker, hvilket kan lede til interessekonflikter. Omvendt kan begrænsningen af fiskeri med bundslæbende redskaber have en positiv effekt på havets natur samt fiskerierhvervet. Fiskeri med brug af bundslæbende redskaber såsom bundtrawl og muslingeskrob udgør den væsentligste presfaktor på havbunden, hvilket også fremgår på side 43 i miljøvurderingen. Havvindmølleparker, som er placeret i områder, hvor der hidtil har været fiskeri med bundslæbende redskaber, har potentielt den fordel, at fysiske påvirkninger af havbunden mindskes til fordel for havets natur. Et studie fra DTU⁵ konkluderer, at havvindmølleparker ikke har en negativ indvirkning på fiskepopulationerne. Derudover viser forskning⁶, at påvirkningen på fiskeriet hovedsageligt hænder under selve konstruktionen af havvindmølleparken, hvilket vil sige at der er en midlertidig forstyrrelse. Under havvindmølleparkens levetid er der både i Danmark (Kriegers Flak) og i Belgien observeret en øgning i bestemte fiskearter omkring havvindmølleparkerne, hvilket indikerer, at et mindre forstyrret miljø i og omkring havvindmølleparkerne kan have en direkte positiv effekt på bestanden af visse fiskearter, hvilket kan komme fiskeriet til gode i andre udlagte arealer, hvor fiskeri med bundslæbende redskaber fortsat tillades i den nye havplan.

Det fremgår af miljøvurderingen, at fremtidige fiskerimuligheder potentielt vil blive påvirket væsentligt grundet nye beskyttelseszoner rundt om de kommende VE-anlæg/(havvindmølleparker).

Når det skal vurderes, hvorvidt fiskeriet påvirkes som følge af økonomisk tab eller samfundsværdi på baggrund af den planlagte arealanvendelse, fremgår det af Miljøvurderingen, at datagrundlaget baseres på fiskeristatistik. I kraft af, at der hen mod 2030 skal etableres mange GW havvind, som potentielt optager meget havareal, hvor der tidligere er blevet fisket med bundtrawl, afhænger det økonomiske tab i høj grad af den måde det opgøres på og hvilke typer data, som fiskeristatistikken baseres på. Derfor ønskes der svar på hvilke(n) typer af data forstås ved "fiskeristatistik"?

---

⁵ DTU: Effects of operational off-shore wind farms on fishes and fisheries. Review report Svendsen, Jon Christian; Ibanez-Erquiaga, Bruno; Savina, Esther; Wilms, Tim, 2022.
https://backend.orbit.dtu.dk/ws/portalfiles/portal/284685123/411_2022_Effects_offshore_wind_farms.pdf

⁶ Europeans Commission: Overview of the effects of offshore wind farms on fisheries and aquaculture
<https://maritime-spatial-planning.ec.europa.eu/sites/default/files/overvieweffectsoffshorewindfarms.pdf>

Etablering af energiø

Det pointeres i havplanens miljøvurdering, at der ved etablering af en energiø i den centrale del af Nordsøen er risiko for, at tobisbestanden kan blive påvirket væsentligt. Dette med begrundelsen om, at øen kan dække levesteder og gydepladser for fiskearten tobis, der lægger æg på havbunden.

Green Power Denmark støtter forslaget om at en energiø kan etableres som en platform, hvilket vil resultere i tildækning af et mindre havbundsareal og dermed have en mindre påvirkning af tobis. En løsning, hvor energiøen etableres som en platform kan potentielt skabe positiv sameksistens mellem havets natur og energiproduktionen.

Kumulative effekter (afsnit 2.1.14 og 7.15.10)

Havplanens miljøvurdering fremhæver, at der med udbygningen af vedvarende energi i de danske farvande kan forekomme kumulative effekter, som kan påvirke havets natur. Her nævnes eksempelvis påvirkning på Natura 2000 områder, marine pattedyr, havfugle og flagermus samt en generel påvirkning af de hydrografiske forhold, der kan have afledte effekter på de marine økosystemer.

Green Power Denmark anerkender, at der med de nuværende planer om udbygning af vedvarende energi på havet i Danmark såvel i nabolandene vil forekomme påvirkning på havets natur. I denne forbindelse kan knyttes to aspekter.

For det første bemærker Green Power Denmark, at den kommende Havnaturfond bør indrettes på en måde, der muliggør at der afsættes midler til evidensbaseret forskning i kumulative effekter og sameksistens mellem vedvarende energi og havets natur. Dette med henblik på endnu mere robust viden om sameksistens mellem VE og havets natur.

For det andet, noteres det, at "*... Der er behov for en intensiveret koordination mellem landene i både Østersøen og Nordsøen om tilvejebringelse af yderligere viden om påvirkningerne fra vedvarende energiaktiviteter...*" Green Power Denmark bemærker, at et intensiveret samarbejde mellem landene i Østersøen og Nordsøen er værdifuldt og at dette samarbejde bl.a. kan foregå i regi af Nordsø-samarbejdet, som Danmark har fået formandskabet for hvad angår offshore vindenergi.

Med venlig hilsen

Nina Rask Skotte
nrs@greenpowerdenmark.dk
Dir. tlf. +45 25 80 85 25